

Raad voor de
rechtspraak

De minister voor Rechtsbescherming
drs. F.M. Weerwind
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 20 januari 2022
e-mail wetgeving.rvdr@rechtspraak.nl
bijlage(n) 1
onderwerp Aanvullend advies Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie

t (088) 361 00 00
f (088) 361 00 22
www.rechtspraak.nl

Geachte heer Weerwind,

Op 28 juli 2021 heeft de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies¹ uitgebracht over de Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie (het 'Wetsvoorstel'). Naar aanleiding van de consultatiereacties is het Wetsvoorstel en de bijbehorende toelichting op een aantal punten gewijzigd en verduidelijkt. Omdat de voorgestelde wijzigingen de Rechtspraak raken, is de Raad op 8 december 2021 verzocht om aanvullend advies uit te brengen inzake het gewijzigde Wetsvoorstel.

HET WETSVOORSTEL

Het Wetsvoorstel voert een tweetal tijdelijke aanpassingen door in de turboliquidatie-regeling in artikel 2:19 van het Burgerlijk Wetboek (het 'BW'). Het Wetsvoorstel voorziet in een financiële verantwoordingsverplichting en bekendmakingsverplichting voor bestuurders en in de mogelijkheid om een civielrechtelijk bestuursverbod op te leggen in geval van misbruik van de turboliquidatie-regeling. De noodzaak van het Wetsvoorstel wordt blijkens de Memorie van Toelichting (de 'MvT') ingegeven door de COVID-19 epidemie: de verwachting bestaat dat, mede als gevolg van de economische gevolgen van de COVID-19 uitbraak, een aanzienlijk aantal ondernemers zal overwegen om zijn bedrijf te beëindigen door middel van de turboliquidatieregeling, omdat het met deze regeling betrekkelijk snel en eenvoudig is om een rechtspersoon te beëindigen. De verwachte toename brengt volgens de Toelichting ook tijdelijk een verhoogd risico op misbruik van deze beëindigingswijze met zich mee. Tegen deze achtergrond wordt met de voorgestelde tijdelijke aanpassingen beoogd de positie van schuldeisers bij turboliquidatie beter te beschermen, de transparantie te vergroten en misbruik tegen te gaan, en hiermee het vertrouwen in de turboliquidatie-regeling te vergroten en de turboliquidatie daarmee een toegankelijker instrument te maken voor ondernemers die hun bedrijf op deze wijze wensen te beëindigen.

Omdat de noodzaak van deze maatregelen volgens de MvT door de COVID-19 epidemie wordt ingegeven, zijn de voorgestelde maatregelen vooralsnog tijdelijk van aard en gelden zij in principe voor een duur van twee jaar.

---

¹ Raad voor de rechtspraak, Advies Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie, 28 juli 2021, [2021/34](#).

Raad voor de
rechtspraak

datum 20 januari 2022
pagina 2 van 5

DE VOORGESTELDE WIJZIGING

Net als in de vorige versie van het Wetsvoorstel is het uitgangspunt dat op het bestuur van de rechtspersoon een deponeringsverplichting komt te rusten in het geval van turboliquidatie. Toegevoegd is een wijziging van artikel 2:24 lid 4 BW. Op grond van het huidige artikel kan de kantonrechter bepaalde (rechts)personen desgevraagd machtigen om de bewaarde administratie van een ontbonden rechtspersoon te raadplegen. Het gewijzigde Wetsvoorstel voegt daaraan schuldeisers toe die bij een turboliquidatie onbetaald zijn gebleven in het geval het bestuur de deponeringsverplichting niet is nagekomen. Daarbij gaat het om evidente gevallen van niet-nakoming. Niet tijdige deponeringen vallen er niet onder.

Het voorgestelde artikel 2:24 lid 4 BW betreft in feite een *lex specialis* van 843a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ('Rv'), die verduidelijkt dat schuldeisers in beginsel een redelijk belang hebben bij inzage in de bewaarde administratie van de geturboliquideerde rechtspersoon als niet aan de deponeringsverplichting is voldaan. Schuldeisers die nu in vergelijkbare gevallen de weg van artikel 843a Rv bewandelen, zullen zich straks op artikel 2:24 lid 4 BW kunnen beroepen.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.²

ADVIES

Zoals hierboven is aangegeven, heeft de Raad al over een eerdere versie van dit Wetsvoorstel op 28 juli 2021 advies uitgebracht. De in dat advies naar voren gebrachte punten dienen hier als herhaald en ingelast te worden beschouwd. In aanvulling daarop heeft de Raad de volgende opmerkingen.

Algemeen

In zijn eerdere advies heeft de Raad aandacht gevraagd voor het belang van onderzoek en controle van de in te dienen stukken: 'er moet worden voorkomen dat de wet een tandeloze tijger wordt, omdat slechts op formaliteiten en niet op inhoud wordt gecontroleerd'. De overtuiging dat onderzoek en controle van essentieel belang zijn voor het bereiken van de doelstellingen van deze wetgeving, is alleen maar gegroeid. Naar de mening van de Raad zou het onderzoek en de controle op het gevoerde beleid door het bestuur van de rechtspersoon dat door de curator in een faillissement wordt verricht ook dienen plaats te vinden bij ontbinding van een rechtspersoon op grond van deze wet. Dit onderzoek en deze controle hoeven niet zo diepgaand te zijn als dat van de curator in een faillissement. Dit is anders indien sprake is van zogenaamde '*red flags*'. Dan is naar de mening van de Raad diepgaander onderzoek geboden alvorens over te gaan tot inschrijving van de turboliquidatie. Als uit dat onderzoek en de controle blijkt dat de ontbonden rechtspersoon niet aan de vereisten van de wet voldoet, zou naar de

---

² De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechterlijke zaken zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

Raad voor de
rechtspraak

datum 20 januari 2022
pagina 3 van 5

mening van de Raad turboliquidatie moeten worden geweigerd. Datzelfde zal ook volgens de Raad moeten gebeuren als onderzoek en controle niet of onvoldoende mogelijk zijn; ook dan zou ontbinding moeten worden geweigerd. De rechtspersoon zou in dat geval kunnen kiezen voor continuering van de onderneming, of voor het indienen van een eigen aangifte faillissement.

Zo lang er geen adequaat onderzoek en adequate controle plaats vinden van de ingediende turboliquidatie verzoeken, vreest de Raad dat het Wetsvoorstel niet het beoogde effect zal hebben. Onderzoek naar en controle van de in te dienen stukken is volgens de Raad een cruciale voorwaarde voor het bereiken van de gestelde doelstellingen van deze wetgeving. Hiervoor zal dan ook een oplossing moeten worden gevonden, waarbij de instantie die het onderzoek en de controle verricht voldoende op deze taak zal moeten worden toegerust en voldoende middelen tot zijn beschikking zal moeten krijgen.

Het thans voorliggende gewijzigde Wetsvoorstel is een goede aanzet voor verbetering van de turboliquidatie-regeling, maar de belangen van de schuldeisers jegens malafide rechtspersonen zijn nog steeds onvoldoende geborgd. De wet zal ook op die punten moeten worden aangepast, waarbij zoals gezegd meer aandacht moet zijn voor onderzoek en controle van ingediende turboliquidaties teneinde de belangen van schuldeisers beter te borgen, en daarmee de mogelijkheid het handelsverkeer op een zuivere wijze te laten verlopen, te verhogen.

Aanvullende opmerkingen

De Raad beperkt zich, gezien de korte reactietermijn, tot enkele korte aanvullende opmerkingen met betrekking tot artikel 2:19b BW en de toegevoegde wijziging van artikel 2:24 lid 4 BW.

Aanvullende opmerkingen t.a.v. artikel 2:19b BW

Artikel 2:19b BW geeft een aardige aanzet voor verbetering van de turboliquidatie-regeling, maar is nog onvoldoende om de doelstellingen van de wet te bereiken.

1. Lid 1

- i. Onder a. wordt aangegeven dat er twee balansen moeten worden aangeleverd; de slotbalans en de jaarrekening van het afgelopen jaar. Onder c. wordt vervolgens aangegeven dat alle ‘missende’ jaarrekeningen moeten worden ingediend. Naar de mening van de Raad kunnen a. en c. worden samengevoegd, waarbij voor beide geldt dat er onderzocht en gecontroleerd zal moeten worden dat deze documenten correct zijn voordat deze worden gedeponneerd.
- ii. Onder b., tweede zin wordt gesproken over baten en opbrengsten en de wijze waarop deze te gelde zijn gemaakt en verdeeld. Om welke periode gaat dat? Naar de mening van de Raad zou aansluiting moeten worden gezocht bij artikel 2:248 lid 2 BW en zou een periode van drie jaar moeten gelden (indien en voorzover dit niet al uit de jaarrekeningen duidelijk blijkt).
- iii. Voor invulling van voorgaande verplichtingen zou naar de mening van de Raad aansluiting moeten worden gezocht bij artikel 2:248 lid 2 BW. Dit zou tot gevolg moeten hebben dat ontbinding op grond van dit artikel in beginsel alleen mogelijk is wanneer de jaarrekeningen over de laatste drie jaar tijdig zijn gedeponneerd, tenzij er sprake is van grond voor disculpatie. Ook dit zal naar de mening van de Raad moeten worden gecontroleerd.

Raad voor de
rechtspraak

datum 20 januari 2022
pagina 4 van 5

2. Lid 2

- i. De Raad gaat er vanuit dat met ‘schriftelijk’ waarschijnlijk per email of per post wordt bedoeld. De Raad meent dat per aangetekende post, dan wel per e-mail met ontvangstbevestiging, het meest voor de hand zou liggen, en dat dat ook zou moeten worden opgenomen.
- ii. De rechtspersoon dient in de slotbalans aan te geven wie de schuldeisers zijn en voor welk bedrag iedere schuldeiser in de boeken staat. Ook dit zou naar de mening van de Raad moeten worden gecontroleerd.

Het voorgestelde artikel 2:24 lid 4 BW

De in het gewijzigde Wetsvoorstel voorgestelde aanvulling van artikel 2:24 lid 4 BW geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen, afgezien van het feit dat deze aanvulling naar verwachting zal leiden tot een lichte toename van het aantal verzoeken. Zoals hieronder ook onder ‘Werklast’ vermeld, gaat het hier naar verwachting echter niet om een substantiële toename.

WERKLAST

De Raad verwijst voor wat betreft de inschatting van de werklastgevolgen naar de werklastparagraaf in zijn eerdere advies van 28 juli 2021. De thans ter advisering voorgelegde wijziging van het Wetsvoorstel zal naar verwachting geen significante extra werklastgevolgen hebben voor de gerechten. Mogelijk komen er iets meer verzoeken binnen, maar de Raad verwacht niet dat het hier om grote aantallen zal gaan. Naar verwachting zal het slechts om enkele tientallen extra verzoeken gaan.

CONCLUSIE

De Raad voor de rechtspraak onderkent het belang van het Wetsvoorstel. De Raad heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen het Wetsvoorstel, maar geeft u in overweging om het Wetsvoorstel op de in dit advies genoemde onderdelen te verduidelijken en/of aan te passen.

Raad voor de
rechtspraak

datum 20 januari 2022
pagina 5 van 5

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. H. Rappa-Velt
Lid Raad voor de rechtspraak